

Si non lavero te, non habebis partem mecum

(Kázání na Zelený čtvrtek, S108)

Pokud tě neumyji, nemáš ve mně podíl.

Toto slovo řekl náš Pán k Petrovi, když se chystal učedníkům umývat nohy. Svátý Petr se toho ulekl, že by náš Pán chtěl učinit tak veliký čin a řekl: Pane, ty mi nikdy nebudeš mýt nohy.“ Tím chtěl před Pánem prokázat pokoru.

Svátý Augustin o tom říká, že kdyby byl přišel jako první ke kterémukoli z apoštolů, všichni by chtěli prokázat pokoru. Jiný svátý říká, že náš Pán umyl nohy všem učedníkům, než došel k svatému Petrovi. A všichni všichni sprostně mlčeli před hloubkou jeho moudrosti a neodvažovali se ho otázat. Věděli totiž, že náš Pán je tak moudrý, že všechny své činy činí dobře. Proto někteří duchovní myjí nohy nejprve mladším, a až pak starším. Beda říká také, že Pán přišel nejprve k Petrovi. Pak se ale před něj posadil ve své troufalosti Jidáš, a tomu byly jako prvnímu umyty nohy. A on byl tak zpupný, že před tím neuhnul. A pro tento dvojí výklad zase někteří duchovní začínají s mystím u starších.

Evangelista ale říká ještě jiné slovo: Ježto náš Pán své miloval, miloval je až do konce. Těmito slovy se prokazuje trojí: Z první dokonalost lásky. Za druhé užitek z daru. A za třetí, jak se mají chovat lidé, na nichž Bůh působí takovou věc.

Za první prozkoumejme lásku. Jistý svátý říká: Duše, jež miluje Boha a plane vůči němu v horoucí touze a Boha pilně hledá a již je hořké a lhostejné vše, co není Bůh, prochází vším stvořeným a nenachází pokoje. A čím se ocitá déle ve stvořeném světě, tím si více sama sebe oškliví. A horoucí touha duše musí Boha hleda chtít nechtít, stejně jako se musí oheň řídit svou vlastní přirozeností, již je pohlcovat a proměňovat vše, čeho se chopí.

O tom říká svátý Augustin: „Pane, jestliže se nám odepřeš, dej nám místo sebe jiného.“ Chce totiž říci: „Naše duše nemůže žít bez toho, aby Tě měla. Kamkoli se obrátíš, tam Tě bude následovat. Nemůže bez Tebe být.“ Takové je dokonalost lásky našeho Pána a Boha, že jí miluje až do konce. A když nám sebe sama odebral, když totiž trpěl a byl zabit, dal nám sebe sama jinak - nepodrobeného utrpení a smrti - ve svátosti a zcela prostého všeho toho, co měl ještě před svým utrpením, takového, který nikdy neumírá. A v té podobě s námi chce zůstat až do skonání světa, jak sám říká.

Druhé je užitek a velikost daru. Bůh vskutku nemohl dát žádný větší dar, než aby dal sebe sama. Píše se o dvanáctém užitku těla páně. A dalo by se napsat ještě více, ale já to vystihnu jediným slovem: Duše vždy s tělem páně přijímá veškerou milost a blaženost, jež spočívá ve veškerých dobrých skutečích a ve všech ctnostech a mravech i veškerou blaženost, kterou kdy měli svatí v nebesích, i veškerou blaženost, kterou kdy měl jednorozený Syn nebeského Otce.

Přijímá všepodstatu, jež je tak rozkošná, že ji duše se vším možným úsilím nikdy nedokáže odmítnout, i kdyby byla božské podstaty.

Za druhé přijímá božský pohyb všeho, ježto on se hýbe svou vlastní silou a vytváří svoji žádoucí podobu ve všech dobrých věcech.

Za třetí přijímá skonání všeho, neboť každá věc se z veškerenstva počíná a v něm opět končí. Co by si mohl člověk ještě přát většího, nežli přijmout tělo našeho Pána? Vždyť v něm přijímá dokonalost a uspokojení při všech věcech.

Kdyby byla nějaká bylina vyrvána své neduživé přirozenosti a byla proměněna do takové vznešené podoby a povznesena k tak vznešenému žití, jako je lidské, zcela přirozeně by si z vsí síly přála stát se člověku pokrmem, když veškerý pokrm, který člověk přijímá a který mu prospívá, se proměňuje v jeho tělo a jeho krev a žije svůj život s ním. Není-li však jídlo čisté a požehnané, je-li nehotové nebo syrové, nespojí se člověkem. Jde mimo kůži a tělo a z těla je vyvrženo. Z toho pochází nejvíce nemoci a soužení.

A stejně je tomu s tělem našeho Pána. Kdo ho přijímá a není prostý a očištěn od hříchů, nespojí se s ním, ale bude mu přísným soudcem. Proto by se měla duše očistit a oprostít a vsí silou těla a duše by měla chtít sjednotit se s Bohem; tak bude milostí boží vším tím, čím je Bůh sám v sobě dle své přirozenosti.

Kdyby byla tak prostá a odpoutaná ode všech věcí, jako je prostý adoe všeho odpoutaný Bůh, jsa čisté bytí nade vším, byla by tak čistě Bohem u Boha, nakolik to je jen stvoření možné. A takové sjednocení daroval náš Pán Ježíš Kristus všem: „Otče, chci, aby všichni byli s námi, jako jsme jedno já a ty.“

Třetí jem jací mají být lidé, na nichž se tyto věci mají uskutečnit. To je to, když náš Pán říká svatému Petru: „Neumyji-li tě, nemůžeš mít se mnou podíl.“ A na to řekl svatý Petr: „Pane, umyj mi nejen nohy, ale také ruce a hlavu.“ Na tom se ukazuje trojí čistota.

První čistota by se měkla týkat nejvyšších sil duše, o čemž jsem už více mluvil, že má mít muž hlavu volnou a žena zakrytou ., to jest, že nejvyšší síly mají být čiré a nezkalené, aby se duše na svých výšinách zcela oddala Bohu. Pak od Boha přijme vše, co Bůh může dát a zcela se s ním sjednotit. A že má mít žena zakrytou hlavu, to znamená tolik, že duše svými nižšími silami má s mírou přijímat službu tvorů a s mírou má užívat všech věcí. A duše má v této své nejnižší části různá pokušení a útrapy, neboť je díky působení časných věcí tak nestálá a proměnlivá. A utrpením apokoušenými si kupuje božství. Když čím více pokušení v Bohu snáší, tím se mu více blíží.

Druhá čistota se týká rukou a to znamená že má být člověk čistého a spořádaného života a s rozmyslem konat své dílo, aby jím nikoho nepopudil a nepohoršil, ale aby byl pro lidi světlem a pobídkou k Bohu. „Ale když se někdo neprávem pohorší, je mi to jedno.“, říká svatý Pavel.

Třetí čistota se týká nohou, tedy toho, aby byl člověk pokorný ve své touze. Řeknu to snadno jedním slovem: Kdyby byl člověk tak pokorný a pohotový jako svatý Pavel, Bůh by mu dal takovou milost jako svatému Pavlu. Jsem si tím jist. Kdyby měl člověk takovou pokoru jako matka boží Marie, obdržel by na nebesích právě takovou blaženost jako ona.

Tak se nám staň. Amen